KOMISIJAS DELEĢĒTĀ REGULA (ES) 2017/591

(2016. gada 1. decembris),

ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2014/65/ES papildina attiecībā uz regulatīvajiem tehniskajiem standartiem par pozīciju limitu piemērošanu preču atvasinātajiem instrumentiem

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 15. maija Direktīvu 2014/65/ES par finanšu instrumentu tirgiem ([1]) un jo īpaši tās 57. panta 3. un 12. punktu,

tā kā:

(1) Lai nodrošinātu saskaņotu pieeju attiecībā uz pozīciju limitu piemērošanu preču atvasinātajiem instrumentiem Savienībā, būtu jāprecizē metodika šo limitu aprēķināšanai. Minētajai metodikai būtu jānovērš regulējuma arbitrāža un jāveicina saskaņotība, vienlaikus nodrošinot kompetentajām iestādēm pietiekamu elastību, lai ņemtu vērā atšķirības starp dažādiem preču atvasināto instrumentu tirgiem un darījumu pamatā esošo preču tirgiem. Limitu aprēķināšanas metodikai būtu jāļauj kompetentajām iestādēm panākt līdzsvaru starp mērķiem noteikt limitus pietiekami zemā līmenī, lai novērstu, ka personas, kas tur šo preču atvasināto instrumentu pozīcijas, ļaunprātīgi izmanto vai kropļo tirgu, un mērķiem atbalstīt sakārtotas cenu noteikšanas un norēķinu sistēmas, izveidot jaunus preču atvasinātos instrumentus un ļaut preču atvasinātajiem instrumentiem turpināt atbalstīt komercdarbības darījumu pamatā esošo preču tirgū.

(2) Lai skaidri noteiktu ierobežotu skaitu jēdzienu, kuri izriet no Direktīvas 2014/65/ES, kā arī precizētu tehniskos terminus, kas vajadzīgi šai regulai, būtu jādefinē vairāki termini, lai nodrošinātu vienādu piemērošanu.

(3) Tirgus dalībnieku preču atvasināto instrumentu garajām un īsajām pozīcijām būtu jāveic savstarpēja tīrvērte, lai noteiktu pozīcijas faktisko apjomu, kādu persona jebkurā brīdī kontrolē. Tās pozīcijas apjoms, kura turēta, izmantojot iespējas līgumu, būtu jāaprēķina uz delta ekvivalenta pamata. Tā kā šī regula paredz atšķirīgas metodikas piemērošanu, lai aprēķinātu pozīciju limitus termiņam tuvākā mēneša un citu mēnešu līgumiem, šāda tīrvērte būtu jāpiemēro atsevišķi termiņam tuvākā mēneša un citu mēnešu pozīcijām.

(4) Direktīvā 2014/65/ES ir pieprasīts, lai visas pozīcijas, kuras citas personas tur kādas personas vārdā, būtu jāiekļauj minētās personas pozīciju limita aprēķinā un pozīciju limiti jāpiemēro gan uzņēmuma līmenī, gan grupas līmenī, un tāpēc ir nepieciešams apkopot pozīcijas grupas līmenī. Ir lietderīgi nodrošināt tikai apkopojumu grupas līmenī, ja mātesuzņēmums var kontrolēt pozīciju izmantojumu. Tādējādi mātesuzņēmumiem tās pozīcijas, kuras tur to meitasuzņēmumi, būtu jāapkopo ar visām pozīcijām, kuras tieši tur mātesuzņēmums, papildus tam, ka meitasuzņēmumi apkopo savas pozīcijas. Šādas apkopošanas rezultātā pozīcijas aprēķina mātesuzņēmuma līmenī, kas ir lielākas vai sakarā ar dažādu meitasuzņēmumu turēto garo un īso pozīciju tīrvērti mazākas nekā atsevišķu meitasuzņēmumu līmenī. Pozīcijas nebūtu jāapkopo mātesuzņēmuma līmenī, ja šīs pozīcijas tur kolektīvo ieguldījumu uzņēmumi, kuri minētās pozīcijas tur ieguldītāju vārdā, nevis savu mātesuzņēmumu vārdā, ja mātesuzņēmums nevar kontrolēt šo pozīciju izmantošanu savā labā.

(5) Tāda paša preču atvasinātā instrumenta jēdzienam būtu jānosaka stingra robežvērtība, lai novērstu to, ka personas neatbilstoši veic pozīciju tīrvērti starp atšķirīgiem preču atvasinātajiem instrumentiem, lai apietu un vājinātu limita noturību galvenā preču atvasināto instrumentu līguma pozīcijai. Tam nebūtu jāliedz kompetentajām iestādēm noteikt līdzīgus pozīciju limitus līdzīgiem preču atvasināto instrumentu līgumiem saskaņā ar Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādi (EVTI). Preču atvasinātie instrumenti būtu jāuzskata par tirdzniecību nozīmīgā apjomā tirdzniecības vietā tikai tad, ja tie pietiekami ilgu laiku pārsniedz šajā regulā noteikto likviditātes robežvērtību.

([1]) OV L 173, 12.6.2014., 173. lpp.

(6) Ja ārpusbiržas (*OTC*) līgumu vērtē pēc tās pašas pamatā esošās preces, kas ir piegādājama tajā pašā vietā un ar tiem pašiem līguma noteikumiem, un ja tā ekonomiskais rezultāts ir cieši saistīts ar līgumu, kuru tirgo tirdzniecības vietā, tas būtu jāuzskata par ekonomiski līdzvērtīgu neatkarīgi no nelielām atšķirībām līguma specifikācijās attiecībā uz partijas lielumu un piegādes datumu. Arī atšķirībām pēctirdzniecības riska pārvaldības pasākumos, piemēram, tīrvērtes pasākumos, nevajadzētu būt šķēršļiem, lai šādus līgumus atzītu par ekonomiski līdzvērtīgiem. Lai novērstu tādu iespējami dominējošu pozīciju neatbilstīgu tīrvērti, kuras tirgo tirdzniecības vietā, izmantojot divpusējas vienošanās *OTC* līgumos, un lai nodrošinātu pozīciju limitu režīma efektīvu darbību praksē, ir nepieciešams, lai *OTC* tirgotos preču atvasinātos instrumentus uzskatītu par ekonomiski līdzvērtīgiem tirdzniecības vietas līgumiem tikai ierobežotos gadījumos. Lai novērstu izvairīšanos no pozīciju limitiem un uzlabotu pozīciju limitu režīma integritāti, ir nepieciešams, lai ekonomiski līdzvērtīga *OTC* līguma definīcija būtu šaura un neļautu personai veikt *OTC* pozīcijas tīrvērti pret vairākām citām pozīcijām vai izmantot rīcības brīvību izvēlēties pozīcijas, pret kurām veic tās tīrvērti.

(7) Lai noteiktu, kuras atvasināto preču instrumentu pozīcijas ir objektīvi izmērāmas kā tādas, kas samazina riskus, kuri ir tieši saistīti ar komercdarbību, būtu jānosaka konkrēti kritēriji, tostarp riska ierobežošanas līguma grāmatvedības definīcijas izmantošana, pamatojoties uz Starptautisko finanšu pārskatu standartu (SFPS) noteikumiem. Minētajai grāmatvedības definīcijai vajadzētu būt pieejamai arī nefinanšu uzņēmumiem pat tad, ja tie nepiemēro SFPS noteikumus uzņēmuma līmenī.

(8) Turklāt nefinanšu uzņēmumiem vajadzētu būt iespējai izmantot riska pārvaldības metodes, lai samazinātu vispārējos riskus, kas rodas no to komercdarbības vai to grupas komercdarbības, tostarp riskus, kuri rodas no vairākiem ģeogrāfiskajiem tirgiem, vairākiem produktiem, termiņiem vai uzņēmumiem ("makro vai portfeļa riska ierobežošana"). Kad nefinanšu uzņēmums izmanto makro vai portfeļa riska ierobežošanu, tas var nebūt spējīgs noteikt tiešu saikni starp preču atvasinātā instrumenta konkrētu pozīciju un konkrētu risku, kas rodas no komercdarbības, kuras risku ir paredzēts ierobežot ar preču atvasināto instrumentu. Nefinanšu uzņēmums var izmantot arī nevienlīdzīgu preču atvasināto instrumentu, lai ierobežotu konkrētu risku, kas rodas no komercdarbības, ja identisks preču atvasinātais instruments nav pieejams vai ja ciešāk saistītam preču atvasinātajam instrumentam nav pietiekama likviditāte ("riska netieša ierobežošana (*proxy hedging*"). Šādos gadījumos riska pārvaldības politikai un sistēmām būtu jāspēj novērst to, ka ar riska ierobežošanu nesaistīti darījumi tiek kategorizēti kā riska ierobežošana, un būtu jāspēj nodrošināt pietiekami nodalīts viedoklis par riska ierobežošanas portfeli, lai tiktu apzināti spekulatīvi elementi un ieskaitīti pozīciju limitos. Pozīcijas nebūtu jāuzskata par tādām, kas samazina riskus, kas ir saistīti ar komercdarbību, tikai pamatojoties uz to, ka tās ir iekļautas kā daļa no riskus samazinošā portfeļa kopumā.

(9) Risks laika gaitā var mainīties, un, lai piemērotos riska izmaiņām, preču atvasinātos instrumentus, kas sākotnēji izpildīti, lai samazinātu risku, kurš saistīts ar komercdarbību, var būt jākompensē, izmantojot papildu preču atvasināto instrumentu līgumus, ar ko izbeidz tos preču atvasināto instrumentu līgumus, kuri vairs nav saistīti ar komercdarbības risku. Turklāt tāda riska izmaiņām, kas ir novērsts, iekļaujot preču atvasinātā instrumenta pozīcijā, lai samazinātu risku, vēlāk nebūtu jāizraisa minētās pozīcijas kā neprivileģēta darījuma *ab initio* pārvērtēšana.

(10) Nefinanšu uzņēmumiem vajadzētu būt iespējai pieteikties atbrīvojumam saistībā ar komercdarbības riska ierobežošanu pirms iekļaušanas pozīcijā. Pieteikumam būtu jāsniedz kompetentajai iestādei skaidrs un kodolīgs pārskats par nefinanšu uzņēmuma komercdarbību attiecībā uz pamatā esošo preci, ar to saistītajiem riskiem un to, kā preču atvasinātie instrumenti tiek izmantoti, lai mazinātu šos riskus. Pozīciju limitus piemēro visu laiku, un, ja kompetentā iestāde atbrīvojumu galu galā nepiešķir, nefinanšu uzņēmumam būtu attiecīgi jāsamazina jebkura pozīcija, kas pārsniedz limitu, un tam var piemērot uzraudzības pasākumus par limita pārsniegumu. Nefinanšu uzņēmumiem būtu periodiski jāpārvērtē sava darbība, lai nodrošinātu, ka atbrīvojuma turpmākā piemērošana ir pamatota.

(11) Termiņam tuvākā mēneša periods, kas ir laika periods tieši pirms piegādes termiņa beigām, ir specifisks katram preču atvasinātajam instrumentam un var precīzi neatbilst vienam mēnesim. Tāpēc termiņam tuvākā mēneša līgumiem būtu jāattiecas uz līgumu, kas ir nākamais šā preču atvasinātā instrumenta līgums, kuram beigsies termiņš. Ierobežojot pozīcijas, kuras viena persona var turēt tajā periodā, kurā ir jāveic fiziskās preces piegāde, ierobežo pamatā esošo piegādājamo preču daudzumu, ko katra persona var veikt vai saņemt, tādējādi novēršot personu veiktu dominējošu pozīciju uzkrāšanu, kas tām var ļaut samazināt tirgu, ierobežojot piekļuvi precei.

Tāpēc standarta bāzes līnija termiņam tuvākā mēneša pozīcijas limitam tādiem preču atvasinātajiem instrumentiem, par kuriem norēķins veikts ar fizisku piegādi un skaidrā naudā, būtu jāaprēķina kā procentuālā daļa no piegādājamo preču aplēses. Kompetentajām iestādēm vajadzētu būt iespējai īstenot grafiku ar samazinošiem pozīciju limitiem no brīža, kad līgums kļūst par termiņam tuvākā mēneša līgumu, līdz termiņa beigām, lai precīzāk nodrošinātu, ka pozīciju limiti ir pienācīgi noteikti visā termiņam tuvākā mēneša periodā, un nodrošinātu pienācīgu norēķinu.

(12) Citu mēnešu pozīciju limits tiek piemērots visiem termiņiem, izņemot termiņam tuvāko mēnesi. Standarta bāzes līnija citu mēnešu pozīciju limitiem tādiem preču atvasinātajiem instrumentiem, par kuriem norēķins veikts ar fizisku piegādi un skaidrā naudā, būtu jāaprēķina kā procentuālā daļa no kopējās atvērtās pozīcijas. Pozīciju sadalījums pa preču līguma citiem mēnešiem bieži tiek koncentrēts termiņam tuvākajos mēnešos. Tāpēc kopējā atvērtā pozīcija ir piemērotāka bāzes līnija, nosakot pozīciju limitus, nekā visu termiņu vidējā skaitļa izmantošana.

(13) Standarta bāzes līnija 25 % apmērā no piegādājamām precēm un atvērtās pozīcijas ir noteikta, atsaucoties uz pieredzi citos tirgos un citās jurisdikcijās. Kompetentajām iestādēm būtu jākoriģē bāzes līnija, lai to varētu samazināt ne vairāk kā par 20 % (vai 22,5 % dažu lauksaimniecības preču atvasināto instrumentu gadījumā) un palielināt ne vairāk kā par 10 % (vai 15 % tādu preču atvasināto instrumentu gadījumā, kas ir mazāk likvīdi), ja tas ir nepieciešams tirgus iezīmju dēļ, piemēram, tirgus dalībnieku trūkums, lai atbalstītu pienācīgu norēķinu un līguma un tā pamatā esošā tirgus darbību. Tā kā bāzes līnijas rādītāju piemēro tikai tādos gadījumos un tik ilgi, ja to pieprasa objektīvas tirgus īpašības, jāparedz iespēja veikt bāzes līnijas pagaidu korekcijas. Kompetentajām iestādēm būtu jānodrošina, ka bāzes līnijas lejupēja korekcija tiek veikta, kad tas ir nepieciešams, lai novērstu dominējošas pozīcijas un atbalstītu pienācīgu cenu noteikšanu preču atvasinātajam instrumentam un pamatā esošajai precei. Diapazons liecina, ka Direktīva 2014/65/ES attiecas uz preču atvasināto instrumentu plašāku diapazonu un tirgiem nekā citi tirgi un jurisdikcijas. Preču atvasinātā instrumenta definīcija saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 600/2014 ([1]) 2. panta 1. punkta 30. apakšpunktu ir plaša, ietverot arī vērtspapīrotus atvasinātos instrumentus un atvasinātos instrumentus, par kuriem norēķins veikts skaidrā naudā un kuriem nav materiāla bāzes aktīva, piemēram, klimatiskie mainīgie lielumi. Vērtspapīrotiem atvasinātajiem instrumentiem nepiemēro termiņam tuvākā mēneša un citu mēnešu jēdzienu. Attiecībā uz atvasinātajiem instrumentiem bez materiāla bāzes aktīva nevar izmantot piegādājamās preces, lai noteiktu pozīcijas limitu. Tāpēc kompetentajām iestādēm vajadzētu būt iespējai uzlabot vai koriģēt metodes, lai noteiktu šo preču atvasināto instrumentu pozīciju limitus, pamatojoties uz atšķirīgiem parametriem, piemēram, emitēto vērtspapīru skaitu vai atvērtās pozīcijas izmantošanu arī termiņam tuvākajam mēnesim.

(14) Daži preču atvasinātie instrumenti, jo īpaši elektroenerģijai un gāzei, paredz, ka bāzes aktīvu piegādā pastāvīgi noteikta perioda laikā, piemēram, dienas, mēneša vai gada laikā. Turklāt konkrētus līgumus, kuriem ir garāki piegādes periodi, piemēram, gads vai ceturksnis, var automātiski aizstāt ar saistītiem līgumiem, kuriem ir īsāki piegādes periodi, piemēram, ceturksnis vai mēnesis (kaskādes veida līgumi). Šādos gadījumos termiņam tuvākā mēneša pozīcijas limits līgumam, kas jāaizstāj pirms piegādes, nebūtu atbilstīgs, jo šāds limits neattiektos uz līguma termiņa beigām un fizisku piegādi vai norēķinu skaidrā naudā. Ja līgumu piegādes periodi par to pašu bāzes aktīvu pārklājas, visiem saistītajiem līgumiem būtu jāpiemēro vienots pozīcijas limits, lai pienācīgi ņemtu vērā šo līgumu pozīcijas, kas var tikt piegādātas. Lai to veicinātu, saistīti līgumi būtu jāmērī bāzes aktīva vienībās, jāapkopo un attiecīgi jāveic to tīrvērte.

(15) Dažiem lauksaimniecības preču atvasinātajiem instrumentiem, kuriem ir būtiska ietekme uz patērētāju pārtikas cenām, metodika ļauj kompetentajai iestādei noteikt bāzes līniju un pozīcijas limitu zem vispārējā diapazona minimuma, ja tā atrod pierādījumus par spekulatīvu darbību, kas būtiski ietekmē cenas.

(16) Kompetentajai iestādei būtu jānovērtē, vai Direktīvas 2014/65/ES 57. panta 3. punktā uzskaitītajiem faktoriem ir nepieciešama bāzes līnijas korekcija, lai noteiktu pozīcijas limita galīgo līmeni. Šajā vērtējumā būtu jāņem vērā šie faktori, kas attiecas uz konkrēto preču atvasināto instrumentu. Metodēm būtu jānodrošina virziens, kā noteikt limitu, neatņemot kompetentajai iestādei galīgo lēmumu par attiecīgu pozīcijas limitu preču atvasinātajam instrumentam, lai novērstu tirgus ļaunprātīgu izmantošanu. Šiem faktoriem būtu jāsniedz būtiski signāli kompetentajām iestādēm un arī EVTI, lai palīdzētu tai formulēt savus atzinumus un nodrošināt pozīciju limitu pienācīgu saskaņošanu visā Savienībā, tostarp novērtējot svārstīguma ietekmi katrā gadījumā atsevišķi un tik bieži, cik tas ir nepieciešams, lai nodrošinātu, ka pozīciju limiti aizvien ir atbilstoši.

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 15. maija Regula (ES) Nr. 600/2014 par finanšu instrumentu tirgiem un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012 (OV L 173, 12.6.2014., 84. lpp.).

(17) Pozīciju limitiem nebūtu jārada šķēršļi jaunu preču atvasināto instrumentu izveidei un nebūtu jānovērš preču atvasināto instrumentu tirgu mazāk likvīdu daļu pienācīga darbība. Kompetentajām iestādēm, piemērojot metodiku, būtu jāņem vērā laiks, kas nepieciešams, lai izveidotu un piesaistītu likviditāti gan jauniem, gan esošiem preču atvasinātajiem instrumentiem un jo īpaši preču atvasinātajiem instrumentiem, kas var atbalstīt riska pārvaldību norādītos vai nepietiekami attīstītos tirgos vai mēģināt veidot jaunus riska ierobežošanas pasākumus jaunām precēm. Ņemot vērā tirgu un preču plašo diapazonu, uz kuriem attiecas pozīciju limitu režīms, nav viena un iepriekš noteikta laika perioda, kas pienācīgi atspoguļotu pāreju no jauna preču atvasināto instrumentu līguma uz izplatītu preču atvasināto instrumentu līgumu. Tāpat pastāv daudzi preču atvasināto instrumentu līgumi, kuri nekad nevar piesaistīt pietiekamu skaitu dalībnieku vai likviditāti, lai ļautu efektīvi piemērot pozīciju limitus bez riska, ka dalībnieki regulāri un netīšām pārkāptu limitu un tādējādi traucētu šo preču atvasināto instrumentu cenu noteikšanai un norēķiniem. Lai novērstu šos riskus efektīvai tirgu darbībai, metodika paredz daudzpakāpju pieeju, saskaņā ar kuru pozīcijas limitu termiņam tuvākajam mēnesim un citiem mēnešiem nosaka fiksētā līmenī 2 500 partijas attiecībā uz preču atvasinātajiem instrumentiem un 2,5 miljoni emitēto vērtspapīru attiecībā uz vērtspapīrotiem atvasinātajiem instrumentiem ar pamatā esošo preci, līdz tiek pārsniegta robežvērtība attiecīgi 10 000 partiju vai 10 miljoni vērtspapīru. Līgumiem, kas pārsniedz šīs robežvērtības, bet kas joprojām ir samērā nelikvīdi, attiecīgā gadījumā vajadzētu būt iespējai piemērot augstāku limitu, lai nodrošinātu, ka netiek nepamatoti ierobežota tirdzniecība ar šādiem līgumiem.

(18) Preču atvasinātā instrumenta tirgus dalībnieku skaits, sastāvs un loma var ietekmēt to pozīciju veidu un apmēru, kuras atsevišķi tirgus dalībnieki tur tirgū. Attiecībā uz dažiem preču atvasinātajiem instrumentiem atsevišķi tirgus dalībnieki var turēt lielu pozīciju, kas atspoguļo viņu lomu preces pirkšanā, pārdošanā un piegādē, ja viņi ir tirgus pretējā pusē nekā vairākums citu tirgus dalībnieku, kurš sniedz likviditātes vai riska pārvaldības pakalpojumus pamatā esošo preču tirgū.

(19) Pamatā esošās preces piegāde, izmantošana, pieejamība un piekļuve tai ir pamatā esošo preču tirgus iezīmes. Izvērtējot šo iezīmju sīkākus komponentus, piemēram, preces bojāšanos un pārvadāšanas metodi, kompetentā iestāde var noteikt tirgus elastību un attiecīgi pielāgot pozīciju limitus.

(20) Attiecībā uz dažiem preču atvasinātajiem instrumentiem var būt liela neatbilstība starp atvērto pozīciju un piegādājamām precēm. Tas var notikt, ja ir samērā neliela atvasināto instrumentu tirdzniecība salīdzinājumā ar piegādājamām precēm, kad atvērtā pozīcija būs mazāka salīdzinājumā ar piegādājamām precēm, vai, piemēram, ja konkrētu preču atvasināto instrumentu plaši izmanto, lai ierobežotu daudzus un dažādus riska darījumus, un tāpēc piegādājamo preču ir mazāk salīdzinājumā ar atvērto pozīciju. Šādas būtiskas neatbilstības starp atvērto pozīciju un piegādājamām precēm pamato pielāgojumus no bāzes līnijas, ko piemēro citu mēnešu limitam uz augšu vai uz leju, lai izvairītos no nesakārtota tirgus, kad tuvojas termiņam tuvākais mēnesis.

(21) Ar tādu pašu mērķi ierobežot nesakārtotus tirgus, kad tuvojas termiņam tuvākais mēnesis sakarā ar lielām neatbilstībām starp piegādājamo preču aprēķiniem un atvērto pozīciju, definē piegādājamās preces, lai iekļautu preces jebkādas aizstājējas kategorijas vai veidus, kurus iespējams piegādāt, norēķinoties par preču atvasināto instrumentu līgumu saskaņā ar minētā līguma noteikumiem.

(22) Eiropas Parlamenta un Padomes jaunos tiesību aktus par finanšu instrumentu tirgiem, kas izklāstīti Direktīvā 2014/65/ES un Regulā (ES) Nr. 600/2014, piemēro no 2017. gada 3. janvāra. Lai nodrošinātu konsekvenci un juridisko noteiktību, šī regula būtu jāpiemēro no tā paša datuma.

(23) Šī regula balstās uz regulatīvo tehnisko standartu projektu, ko EVTI iesniegusi Komisijai.

(24) EVTI ir veikusi atklātu sabiedrisko apspriešanu par regulatīvo tehnisko standartu projektu, kas ir šīs regulas pamatā, izvērtējusi iespējamās saistītās izmaksas un ieguvumus un lūgusi ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1095/2010 ([1]) 37. pantu izveidotās Vērtspapīru un tirgu nozares ieinteresēto personu grupas atzinumu,

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 24. novembra Regula (ES) Nr. 1095/2010, ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādi), groza Lēmumu Nr. 716/2009/EK un atceļ Komisijas Lēmumu 2009/77/EK (OV L 331, 15.12.2010., 84. lpp.).

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

I NODAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets

Ar šo regulu paredz noteikumus attiecībā uz tās neto pozīcijas aprēķināšanu, ko persona tur preču atvasinātajā instrumentā, un metodiku, lai aprēķinātu pozīciju limitus minētās pozīcijas apjomam.

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

1) "nefinanšu uzņēmums" ir fiziska vai juridiska persona, kas nav:

   a) ieguldījumu brokeru sabiedrība, kurai izsniegta atļauja saskaņā ar Direktīvu 2014/65/ES;

   b) kredītiestāde, kurai izsniegta atļauja saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2013/36/ES ([1]);

   c) ieguldījumu brokeru sabiedrība, kurai izsniegta atļauja saskaņā ar Padomes Direktīvu 73/239/EEK ([2]);

   d) apdrošināšanas sabiedrība, kurai izsniegta atļauja saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2002/83/EK ([3]);

   e) pārapdrošināšanas sabiedrība, kurai izsniegta atļauja saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2005/68/EK ([4]);

   f) pārvedamu vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmums (PVKIU) un attiecīgā gadījumā tā pārvaldības sabiedrība, kam izsniegta atļauja saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/65/EK ([5]);

   g) papildpensijas kapitāla uzkrāšanas institūcija Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2003/41/EK ([6]) 6. panta a) punkta nozīmē;

   h) alternatīvo ieguldījumu fonds, kuru pārvalda AIF pārvaldnieks (AIFP), kam izsniegta atļauja vai kas reģistrēts saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2011/61/ES ([7]);

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Direktīva 2013/36/ES par piekļuvi kredītiestāžu darbībai un kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību prudenciālo uzraudzību, ar ko groza Direktīvu 2002/87/EK un atceļ Direktīvas 2006/48/EK un 2006/49/EK (OV L 176, 27.6.2013., 338. lpp.).

([2]) Padomes 1973. gada 24. jūlija Pirmā direktīva 73/239/EEK par normatīvo un administratīvo aktu koordināciju attiecībā uz uzņēmējdarbības sākšanu un veikšanu tiešās apdrošināšanas nozarē, kas nav dzīvības apdrošināšana (OV L 228, 16.8.1973., 3. lpp.).

([3]) Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 5. novembra Direktīva 2002/83/EK par dzīvības apdrošināšanu (OV L 345, 19.12.2002., 1. lpp.).

([4]) Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 16. novembra Direktīva 2005/68/EK par pārapdrošināšanu un Padomes Direktīvu 73/239/EEK un 92/49/EEK grozījumiem, kā arī Direktīvu 98/78/EK un 2002/83/EK grozījumiem (OV L 323, 9.12.2005., 1. lpp.).

([5]) Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Direktīva 2009/65/EK par normatīvo un administratīvo aktu koordināciju attiecībā uz pārvedamu vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmumiem (PVKIU) (OV L 302, 17.11.2009., 32. lpp.).

([6]) Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 3. jūnija Direktīva 2003/41/EK par papildpensijas kapitāla uzkrāšanas institūciju darbību un uzraudzību (OV L 235, 23.9.2003., 10. lpp.).

([7]) Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 8. jūnija Direktīva 2011/61/ES par alternatīvo ieguldījumu fondu pārvaldniekiem un par grozījumiem Direktīvā 2003/41/EK, Direktīvā 2009/65/EK, Regulā (EK) Nr. 1060/2009 un Regulā (ES) Nr. 1095/2010 (OV L 174, 1.7.2011., 1. lpp.).

i) centrālais darījumu partneris (*CCP*), kuram izsniegta atļauja saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 648/2012 ([1]);

j) centrālais vērtspapīru depozitārijs, kuram izsniegta atļauja saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 909/2014 ([2]).

Trešās valsts uzņēmums ir nefinanšu uzņēmums, kur tam atļauja nebūtu vajadzīga saskaņā ar iepriekšminētajiem tiesību aktiem, ja minētais uzņēmums atrodas Savienībā un tam piemēro Savienības tiesību aktus;

2) "termiņam tuvākā mēneša līgums" ir preču atvasināto instrumentu līgums par konkrēto pamatā esošo preci, kuram nākamajam beigsies termiņš saskaņā ar noteikumiem, kurus paredzējusi tirdzniecības vieta;

3) "citu mēnešu līgums" ir jebkāds preču atvasināto instrumentu līgums, kas nav termiņam tuvākā mēneša līgums.

II NODAĻA

PERSONAS NETO POZĪCIJAS APJOMA APRĒĶINĀŠANAS METODE

3. pants

Preču atvasinātā instrumenta pozīciju apkopošana un tīrvērte

(Direktīvas 2014/65/ES 57. panta 1. punkts)

1. Personas preču atvasinātā instrumenta neto pozīcija ir to pozīciju apkopojums, kuras persona tur minētajā preču atvasinātajā instrumentā, ko tirgo tirdzniecības vietā, preču atvasinātajos instrumentos, kurus uzskata par tādu pašu preču atvasināto instrumentu kā preču atvasinātais instruments saskaņā ar 5. panta 1. punktu, un ekonomiski līdzvērtīgos ārpusbiržas līgumos saskaņā ar 6. pantu.

2. Ja persona tur gan garās, gan īsās pozīcijas jebkurā no 1. punktā minētajiem preču atvasinātajiem instrumentiem, persona veic šo pozīciju tīrvērti, lai noteiktu tās neto pozīciju attiecībā uz minēto preču atvasināto instrumentu.

3. Pozīcijas, kuras nefinanšu uzņēmums tur preču atvasinātajos instrumentos, kas ir objektīvi izmērāmi kā riskus samazinoši saskaņā ar 7. pantu, kā apstiprinājusi kompetentā iestāde saskaņā ar 8. pantu, neapkopo, lai noteiktu minētā nefinanšu uzņēmuma neto pozīciju.

4. Persona atsevišķi nosaka neto pozīciju, kuru tā tur preču atvasinātajā instrumentā gan termiņam tuvākā mēneša līgumiem, gan citu mēnešu līgumiem.

4. pants

Pozīciju aprēķināšanas metode juridiskām personām grupā

(Direktīvas 2014/65/ES 57. panta 1. punkts)

1. Mātesuzņēmums nosaka neto pozīciju, saskaņā ar 3. pantu apkopojot šādas pozīcijas:

a) savu neto pozīciju;

b) katra sava meitasuzņēmuma neto pozīcijas.

2. Atkāpjoties no 1. punkta, kolektīvo ieguldījumu uzņēmuma mātesuzņēmums vai, ja kolektīvo ieguldījumu uzņēmums ir iecēlis pārvaldības sabiedrību, šīs pārvaldības sabiedrības mātesuzņēmums nedrīkst apkopot preču atvasināto instrumentu pozīcijas kolektīvo ieguldījumu uzņēmumā, ja tas nekādā veidā neietekmē ieguldījumu lēmumus attiecībā uz šo pozīciju atvēršanu, turēšanu vai slēgšanu.

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 4. jūlija Regula (ES) Nr. 648/2012 par ārpusbiržas atvasinātajiem instrumentiem, centrālajiem darījumu partneriem un darījumu reģistriem (OV L 201, 27.7.2012., 1. lpp.).

([2]) Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 23. jūlija Regula (ES) Nr. 909/2014 par vērtspapīru norēķinu uzlabošanu Eiropas Savienībā, centrālajiem vērtspapīru depozitārijiem un grozījumiem Direktīvās 98/26/EK un 2014/65/ES un Regulā (ES) Nr. 236/2012 (OV L 257, 28.8.2014., 1. lpp.).

5. pants

Tie paši preču atvasinātie instrumenti un nozīmīgi apjomi

(Direktīvas 2014/65/ES 57. panta 6. punkts)

1. Tirdzniecības vietā tirgotu preču atvasināto instrumentu uzskata par tādu pašu preču atvasināto instrumentu kā citā tirdzniecības vietā tirgotu preču atvasināto instrumentu, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

a) abiem preču atvasinātajiem instrumentiem ir identiskas līguma specifikācijas un noteikumi, izņemot pēctirdzniecības riska pārvaldības pasākumus;

b) abi preču atvasinātie instrumenti veido vienu radniecīgu portfeli, kurā ir atvērtā pozīcija, vai tādu preču atvasināto instrumentu gadījumā, kas definēti saskaņā ar Direktīvas 2014/65/ES 4. panta 1. punkta 44. apakšpunkta c) punktu, emitētie vērtspapīri, par kuriem pozīcijas, kuras tur vienā tirdzniecības vietā tirgotos preču atvasinātajos instrumentos, var tikt izslēgts pret citā tirdzniecības vietā tirgotā preču atvasinātajā instrumentā turētām pozīcijām.

2. Preču atvasināto instrumentu uzskata par tirgotu nozīmīgā apjomā tirdzniecības vietā, ja tirdzniecība ar preču atvasināto instrumentu šajā tirdzniecības vietā secīgu trīs mēnešu periodā:

a) pārsniedz vidējo dienas atvērto pozīciju 10 000 partiju apmērā termiņam tuvākā mēnesī un citos mēnešos kopā; vai

b) tādu preču atvasināto instrumentu gadījumā, kas definēti saskaņā ar Direktīvas 2014/65/ES 4. panta 1. punkta 44. apakšpunkta c) punktu, ja tirgoto vienību skaits, kas reizināts ar cenu, pārsniedz vidējo dienas summu EUR 1 miljona apmērā.

3. Tirdzniecības vieta, kurā ir tā paša preču atvasinātā instrumenta vislielākais tirdzniecības apjoms, ir tirdzniecības vieta, kurai viena gada periodā ir šādas iezīmes:

a) vislielākā vidējā dienas atvērtā pozīcija; vai

b) tādu preču atvasināto instrumentu gadījumā, kas definēti saskaņā ar Direktīvas 2014/65/ES 4. panta 1. punkta 44. apakšpunkta c) punktu, augstākā vidējā dienas summa.

6. pants

***OTC* līgumi, kas ir ekonomiski līdzvērtīgi tirdzniecības vietās tirgotiem preču atvasinātajiem instrumentiem**

(Direktīvas 2014/65/ES 57. panta 1. punkts)

OTC atvasināto instrumentu uzskata par ekonomiski līdzvērtīgu tirdzniecības vietā tirgotam preču atvasinātajam instrumentam, ja tam ir identiskas līguma specifikācijas un noteikumi, izņemot dažādu partiju izmēru specifikācijas, piegādes datumi, kas atšķiras par mazāk nekā vienu kalendāro dienu, un dažādi pēctirdzniecības riska pārvaldības pasākumi.

7. pants

Pozīcijas, kas samazina riskus, kuri ir tieši saistīti ar komercdarbību

(Direktīvas 2014/65/ES 57. panta 1. punkts)

1. Pozīciju, kuru nefinanšu uzņēmums tur tirdzniecības vietās tirgotos preču atvasinātajos instrumentos vai ekonomiski līdzvērtīgos *OTC* līgumos, saskaņā ar 6. pantu var kvalificēt kā tādu, kas samazina riskus, kuri ir tieši saistīti ar šā nefinanšu uzņēmuma komercdarbību, ja pozīcija pati par sevi vai kombinācijā ar citiem atvasinātajiem instrumentiem saskaņā ar 2. punktu ("pozīcija preču atvasināto instrumentu portfelī") atbilst vienam no šādiem kritērijiem:

a) tā samazina riskus, kas rodas no potenciālajām izmaiņām to aktīvu, pakalpojumu, izejvielu, produktu, preču vai saistību vērtībā, kuri ir nefinanšu uzņēmuma vai tā grupas īpašumā, kurus tas ražo, izgatavo, pārstrādā, nodrošina, pērk, izplata, iznomā, pārdod vai izmanto, vai plāno iegūt īpašumā, ražot, izgatavot, pārstrādāt, nodrošināt, pirkt, izplatīt, iznomāt, pārdot vai izmantot parastā uzņēmējdarbības gaitā;

b) tā ir atzīstama par riska ierobežošanas līgumu atbilstīgi Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem (SFPS), kas pieņemti saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1606/2002 ([1]) 3. pantu.

2. Piemērojot 1. punktu, kvalificējoša risku samazinoša pozīcija atsevišķi vai kopā ar citiem atvasinātajiem instrumentiem ir tāda, attiecībā uz kuru nefinanšu uzņēmums vai persona, kas tur pozīciju šā uzņēmuma vārdā:

a) iekšējā politikā apraksta šādus elementus:

i) portfeļos iekļautos preču atvasināto instrumentu līgumu veidus, ko izmanto, lai samazinātu riskus, kas ir tieši saistīti ar komercdarbību, un to attiecināmības kritērijus;

ii) saikni starp portfeli un riskiem, kurus portfelis samazina;

iii) pasākumus, kas pieņemti, lai nodrošinātu, ka pozīcijas attiecībā uz šiem līgumiem nekalpo citam mērķim kā vien segt riskus, kuri ir tieši saistīti ar nefinanšu uzņēmuma komercdarbību, un ka jebkuru pozīciju, kas kalpo citam mērķim, var skaidri identificēt;

b) spēj sniegt pietiekami neapkopotu priekšstatu par portfeļiem preču atvasinātā instrumenta klases, pamatā esošās preces, laika grafika un citu attiecīgo faktoru izteiksmē.

8. pants

Pieteikums atbrīvojumam no pozīciju limitiem

(Direktīvas 2014/65/ES 57. panta 1. punkts)

1. Nefinanšu uzņēmums, kas tur būtisku pozīciju preču atvasinātajā instrumentā, kompetentajai iestādei, kas nosaka šā preču atvasinātā instrumenta pozīcijas limitu, iesniedz pieteikumu, lai saņemtu Direktīvas 2014/65/ES 57. panta 1. punkta otrajā daļā minēto atbrīvojumu.

2. Šā panta 1. punktā minētā persona iesniedz kompetentajai iestādei šādu informāciju, kas pierāda, ka pozīcija samazina riskus, kuri ir tieši saistīti ar nefinanšu uzņēmuma komercdarbību:

a) apraksts par nefinanšu uzņēmuma veiktās komercdarbības veidu un vērtību attiecībā uz preci, uz kuru attiecas preču atvasinātais instruments, par ko tiek pieprasīts atbrīvojums;

b) apraksts par nefinanšu uzņēmuma veiktās darbības veidu un vērtību attiecībā uz tirdzniecību ar preču atvasinātajiem instrumentiem un pozīcijām, kas tiek turētas attiecīgajos tirdzniecības vietās tirgotajos preču atvasinātajos instrumentos un to ekonomiski līdzvērtīgajos *OTC* līgumos;

c) apraksts par riska darījumu veidu un apmēru un preces riskiem, kas nefinanšu uzņēmumam ir vai ko tas sagaida savas komercdarbības rezultātā, un kas tiek vai tiks samazināts, izmantojot preču atvasinātos instrumentus;

d) paskaidrojums par to, kā nefinanšu uzņēmuma izmantotie preču atvasinātie instrumenti tieši samazina tā riska darījumu un riskus komercdarbībā.

3. Kompetentā iestāde apstiprina vai noraida pieteikumu 21 kalendārās dienas laikā pēc tam, kad tā ir saņēmusi pieteikumu, un paziņo to nefinanšu uzņēmumam par atbrīvojuma apstiprināšanu vai noraidīšanu.

4. Nefinanšu uzņēmums paziņo kompetentajai iestādei, ja notiek būtiskas izmaiņas nefinanšu uzņēmuma komercdarbības veidā vai vērtībā vai tā tirdzniecības darbībās ar preču atvasinātajiem instrumentiem, un šīs izmaiņas attiecas uz informāciju, kas izklāstīta 2. punkta b) apakšpunktā, un iesniedz jaunu pieteikumu par atbrīvojumu, ja tas plāno turpināt to izmantot.

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 19. jūlija Regula (EK) Nr. 1606/2002 par starptautisko grāmatvedības standartu piemērošanu (OV L 243, 11.9.2002., 1. lpp.).

III NODAĻA

POZĪCIJU LIMITU APRĒĶINĀŠANAS METODIKA KOMPETENTAJĀM IESTĀDĒM

1. IEDAĻA

Bāzes līnijas rādītāju noteikšana

9. pants

Bāzes līnijas rādītāja noteikšanas metodika termiņam tuvākā mēneša limitiem

(Direktīvas 2014/65/ES 57. panta 4. punkts)

1. Kompetentās iestādes nosaka bāzes līnijas rādītāju termiņam tuvākā mēneša pozīcijas limitam preču atvasinātajā instrumentā, aprēķinot 25 % no piegādājamām precēm šim preču atvasinātajam instrumentam.

2. Bāzes līnijas rādītāju norāda partijās, kas ir izmantotā tirdzniecības vienība tirdzniecības vietā, kurā preču atvasinātais instruments tiek tirgots, pārstāvot pamatā esošās preces standartizētu daudzumu.

3. Ja kompetentā iestāde nosaka dažādus pozīciju limitus dažādiem laikiem termiņam tuvākā mēneša periodā, šo pozīciju limitus pakāpeniski samazina, tuvojoties preču atvasinātā instrumenta termiņa beigām, un ņem vērā tirdzniecības vietas pozīciju pārvaldības pasākumus.

4. Atkāpjoties no 1. punkta, kompetentās iestādes nosaka bāzes līnijas rādītāju termiņam tuvākā mēneša pozīcijas limitam jebkuram atvasināto instrumentu līgumam ar pamatā esošo preci, ko var uzskatīt par pārtiku, kas paredzēta lietošanai cilvēku uzturā, ar kopējo apvienoto atvērto pozīciju termiņam tuvākā mēneša un citu mēnešu līgumiem, kas pārsniedz 50 000 partiju secīgu trīs mēnešu periodā, aprēķinot 20 % no piegādājamajām precēm šim preču atvasinātajam instrumentam.

10. pants

Piegādājamās preces

(Direktīvas 2014/65/ES 57. panta 3. punkts)

1. Kompetentās iestādes aprēķina piegādājamās preces attiecībā uz preču atvasināto instrumentu, nosakot pamatā esošās preces daudzumu, ko var izmantot, lai izpildītu preču atvasinātā instrumenta piegādes prasības.

2. Kompetentās iestādes nosaka piegādājamās preces attiecībā uz 1. punktā minēto preču atvasināto instrumentu, atsaucoties uz tādas pamatā esošās preces vidējo ikmēneša summu, kas ir pieejama piegādei viena gada laikā uzreiz pirms noteikšanas.

3. Lai noteiktu tādas pamatā esošās preces daudzumu, kas atbilst 1. punkta nosacījumiem, kompetentās iestādes ņem vērā šādus kritērijus:

a) pamatā esošās preces uzglabāšanas pasākumi;

b) faktori, kas var ietekmēt pamatā esošās preces piegādi.

11. pants

Bāzes līnijas rādītāja noteikšanas metodika citu mēnešu limitiem

(Direktīvas 2014/65/ES 57. panta 4. punkts)

1. Kompetentās iestādes nosaka bāzes līnijas rādītāju citu mēnešu pozīcijas limitam preču atvasinātajā instrumentā, aprēķinot 25 % no atvērtās pozīcijas šim preču atvasinātajam instrumentam.

2. Bāzes līnijas rādītāju norāda partijās, kas ir izmantotā tirdzniecības vienība tirdzniecības vietā, kurā preču atvasinātais instruments tiek tirgots, pārstāvot pamatā esošās preces standartizētu daudzumu.

12. pants

Atvērtā pozīcija

(Direktīvas 2014/65/ES 57. panta 3. punkts)

Kompetentās iestādes aprēķina preču atvasināto instrumentu atvērto pozīciju, apkopojot šā preču atvasinātā instrumenta partiju skaitu, kas nav apmaksātas tirdzniecības vietās konkrētā brīdī.

13. pants

Bāzes līnijas rādītāja noteikšanas metodika atsevišķiem līgumiem

(Direktīvas 2014/65/ES 57. panta 4. punkts)

1. Atkāpjoties no 9. panta, kompetentās iestādes nosaka bāzes līnijas rādītāju termiņam tuvākā mēneša pozīciju limitiem termiņiem tuvākā mēneša līgumiem, par kuriem norēķins veikts skaidrā naudā un uz kuriem attiecas Direktīvas 2014/65/ES I pielikuma C daļas 10. punkts, un kuriem nav piegādājamu izmērāmu pamatā esošo preču, aprēķinot 25 % no atvērtās pozīcijas šajos preču atvasināto instrumentu līgumos.

2. Atkāpjoties no 9. un 11. panta, kompetentās iestādes nosaka bāzes līnijas rādītāju pozīciju limitiem preču atvasinātajiem instrumentiem, kas definēti saskaņā ar Direktīvas 2014/65/ES 4. panta 1. punkta 44. apakšpunkta c) punktu, aprēķinot 25 % no emitēto vērtspapīru skaita. Bāzes līnijas rādītāju norāda ar vērtspapīru skaitu.

3. Atkāpjoties no 9. un 11. panta, ja preču atvasinātais instruments paredz, ka pamatā esošo preci piegādā nepārtraukti konkrētā laika posmā, bāzes līnijas rādītājus, kas aprēķināti saskaņā ar 9. un 11. pantu, piemēro ar saistītiem preču atvasinātajiem instrumentiem par to pašu pamatā esošo preci, ja to piegādes periodi pārklājas. Bāzes līnijas rādītāju norāda pamatā esošās preces vienībās.

II IEDAĻA

Faktori, kas ir svarīgi pozīciju limitu aprēķināšanai

14. pants

Faktoru novērtējums

(Direktīvas 2014/65/ES 57. panta 3. punkts)

Kompetentās iestādes nosaka termiņam tuvākā mēneša un citu mēnešu pozīciju limitus preču atvasinātajam instrumentam, izmantojot bāzes līnijas rādītāju, kas noteikts saskaņā ar 9., 11. un 13. pantu, un koriģējot to atbilstīgi 16.–20. pantā minēto faktoru iespējamai ietekmei uz minētā atvasinātā instrumenta tirgus integritāti attiecībā uz šo atvasināto instrumentu un tā pamatā esošo preci, līdz limitam:

a) no 5 % līdz 35 %; vai

b) no 2,5 % līdz 35 % par katru atvasinātā instrumenta līgumu ar pamatā esošo preci, ko var uzskatīt par pārtiku, kas paredzēta lietošanai cilvēku uzturā, ar kopējo apvienoto atvērto pozīciju termiņam tuvākā mēneša un citu mēnešu līgumiem, kas pārsniedz 50 000 partiju secīgu trīs mēnešu periodā.

15. pants

Jauni un nelikvīdi līgumi

(Direktīvas 2014/65/ES 57. panta 3. punkta g) apakšpunkts)

1. Atkāpjoties no 14. panta:

a) tirdzniecības vietā tirgotiem preču atvasinātajiem instrumentiem, kuru kopējā apvienotā atvērtā pozīcija termiņam tuvākā mēneša un citu mēnešu līgumiem nepārsniedz 10 000 partiju secīgu trīs mēnešu periodā, kompetentās iestādes nosaka šajos preču atvasinātajos instrumentos turēto pozīciju limitu 2 500 partiju apmērā;

b) tirdzniecības vietā tirgotiem preču atvasinātajiem instrumentiem, kuru kopējā apvienotā atvērtā pozīcija termiņam tuvākā mēneša un citu mēnešu līgumiem pārsniedz 10 000, bet nepārsniedz 20 000 partiju secīgu trīs mēnešu periodā, kompetentās iestādes nosaka termiņam tuvākā un citu mēnešu pozīcijas limitu no 5 % līdz 40 % apmērā;

c) saistībā ar preču atvasinātajiem instrumentiem, kā definēts Direktīvas 2014/65/ES 4. panta 1. punkta 44. apakšpunkta c) punktā, ja emitēto vērtspapīru kopējais skaits nepārsniedz 10 miljonus secīgu trīs mēnešu periodā, kompetentā iestāde nosaka šajos preču atvasinātajos instrumentos turēto pozīciju limitu 2,5 miljonu vērtspapīru apmērā;

d) saistībā ar preču atvasinātajiem instrumentiem, kā definēts Direktīvas 2014/65/ES 4. panta 1. punkta 44 apakšpunkta c) punktā, ja emitēto vērtspapīru kopējais skaits pārsniedz 10 miljonus euro, bet nepārsniedz 20 miljonus secīgu trīs mēnešu periodā, kompetentā iestāde nosaka termiņam tuvākā mēneša un citu mēnešu pozīcijas limitu no 5 % līdz 40 % apmērā.

2. Tirdzniecības vieta paziņo kompetentajai iestādei, ja šāda preču atvasinātā instrumenta kopējā atvērtā pozīcija sasniedz kādu no partiju summām vai emitēto vērtspapīru skaitu, kas minēts iepriekšējā punktā, secīgu trīs mēnešu periodā. Kompetentās iestādes pārskata pozīciju limitu pēc šādu paziņojumu saņemšanas.

16. pants

Preču atvasināto instrumentu līgumu termiņa beigas

(Direktīvas 2014/65/ES 57. panta 3. punkta a) apakšpunkts)

1. Attiecībā uz termiņam tuvākā mēneša pozīciju limitiem, ja preču atvasinātajam instrumentam ir īss termiņš, kompetentās iestādes veic pozīcijas limita lejupēju korekciju.

2. Attiecībā uz citu mēnešu pozīciju limitiem, ja preču atvasinātajam instrumentam ir liels skaits atsevišķu termiņu, kompetentās iestādes veic pozīcijas limita augšupēju korekciju.

17. pants

Piegādājamās pamatā esošās preces

(Direktīvas 2014/65/ES 57. panta 3. punkta b) apakšpunkts)

Ja piegādājamās pamatā esošās preces var ierobežot vai kontrolēt vai ja piegādājamo preču līmenis ir zems salīdzinājumā ar summu, kas vajadzīga pienācīgai nokārtošanai, kompetentās iestādes veic pozīcijas limita lejupēju korekciju. Kompetentās iestādes novērtē, cik lielā mērā šīs piegādājamās preces tiek izmantotas arī kā piegādājamās preces citiem preču atvasinātajiem instrumentiem.

18. pants

Kopējā atvērtā pozīcija

(Direktīvas 2014/65/ES 57. panta 3. punkta c) apakšpunkts)

1. Ja pastāv kopējās atvērtās pozīcijas liels apmērs, kompetentās iestādes veic pozīcijas limita lejupēju korekciju.

2. Ja atvērtā pozīcija ir ievērojami lielāka nekā piegādājamās preces, kompetentās iestādes veic pozīcijas limita lejupēju korekciju.

3. Ja atvērtā pozīcija ir ievērojami mazāka nekā piegādājamās preces, kompetentās iestādes veic pozīcijas limita augšupēju korekciju.

19. pants

Tirgus dalībnieku skaits

(Direktīvas 2014/65/ES 57. panta 3. punkta e) apakšpunkts)

1. Ja to tirgus dalībnieku dienas vidējais skaits, kuri tur kādu atvasinātā preču instrumenta pozīciju viena gada laikā, ir liels, kompetentā iestāde veic pozīcijas limita lejupēju korekciju.

2. Atkāpjoties no 14. panta, kompetentās iestādes nosaka termiņam tuvākā mēneša un citu mēnešu pozīcijas limitu no 5 % līdz 50 % apmērā, ja:

a) to tirgus dalībnieku vidējais skaits, kuri tur kādu preču atvasinātā instrumenta pozīciju periodā pirms pozīcijas limita noteikšanas, ir mazāks par 10; vai

b) to ieguldījumu brokeru sabiedrību skaits, kas darbojas kā tirgus uzturētājas saskaņā ar Direktīvas 2014/65/ES 4. panta 1. punkta 7. apakšpunktu attiecībā uz preču atvasināto instrumentu pozīciju pozīcijas limita noteikšanas vai pārskatīšanas brīdī, ir mazāks par trim.

Pirmās daļas nolūkā kompetentās iestādes var noteikt dažādus pozīciju limitus dažādiem laikiem termiņam tuvākā mēneša periodā, pārējo mēnešu periodā vai abiem periodiem.

20. pants

Pamatā esošo preču tirgus iezīmes

(Direktīvas 2014/65/ES 57. panta 3. punkta f) apakšpunkts)

1. Kompetentās iestādes ņem vērā, kā pamatā esošā tirgus iezīmes ietekmē preču atvasinātā instrumenta darbību un tirdzniecību un tirgus dalībnieku turēto pozīciju apmēru, tostarp ņemot vērā vieglu un ātru piekļuvi, kas tirgus dalībniekiem ir pamatā esošai precei.

2. Novērtējumā par pamatā esošo preču tirgu, kas minēts 1. punktā, ņem vērā:

a) vai pastāv ierobežojumi attiecībā uz preces piegādi, tostarp ātrbojīga piegādājamā prece;

b) fiziskās preces pārvadāšanas un piegādes metode, tostarp:

   i) vai preci var piegādāt tikai norādītajos piegādes punktos;

   ii) norādīto piegādes punktu jaudas ierobežojumi.

c) tirgus struktūra, organizācija un darbība, tostarp sezonalitāte ieguves un lauksaimniecības preču tirgos, saskaņā ar kuru fiziskā piegāde kalendārā gada laikā svārstās;

d) tirgus dalībnieku sastāvs un loma pamatā esošo preču tirgū, tostarp apsvērums par to tirgus dalībnieku skaitu, kas sniedz konkrētus pakalpojumus, kuri nodrošina pamatā esošo preču tirgus darbību, piemēram, riska pārvaldības, piegādes, uzglabāšanas vai norēķinu pakalpojumus;

e) makroekonomikas vai citi saistītie faktori, kas ietekmē pamatā esošo preču tirgus darbību, tostarp piegāde, uzglabāšana un norēķini par preci;

f) pamatā esošās preces īpatnības, fizikālās īpašības un aprites cikli.

21. pants

Attiecīgo tirgu svārstīgums

(Direktīvas 2014/65/ES 57. panta 3. punkta d) apakšpunkts)

Pēc 16. līdz 20. pantā minēto faktoru piemērošanas, kas ir svarīgi, lai noteiktu pozīciju limitu katram līgumam ar preču atvasinātajiem instrumentiem, kā minēts Direktīvas 2014/65/ES 57. panta 4. punktā, kompetentās iestādes veic papildu korekcijas šādam pozīcijas limitam, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

a) ir reģistrēts preces atvasinātā instrumenta vai pamatā esošās preces cenas pārmērīgs svārstīgums;

b) pozīcijas limita turpmāka korekcija efektīvi samazinātu attiecīgās preces atvasinātā instrumenta vai pamatā esošās preces cenas pārmērīgo svārstīgumu.

22. pants

Stāšanās spēkā un piemērošana

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2018. gada 3. janvāra.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2016. gada 1. decembrī

Komisijas vārdā –
priekšsēdētājs
Jean-Claude JUNCKER